

LUONNOS Ammattilaissovellusten toiminnallisista vaatimuksista koskien hyvinvointitietojen luovutusta sote-ammattilaisille

Kanta-palvelut ja THL pyytävät sovellustoimittajilta kommentteja hyvinvointitietoja hakevien ammattilaissovellusten toiminnalliseen määrittelyyn. Kommentoitava materiaali on koottu tähän dokumenttiin.

Tämä dokumentti on alustava luonnos siitä, millaisia vaatimuksia Kanta-palveluista hyvinvointitietoa hakeville ammattilaissovelluksille on suunniteltu. Vaatimuksia julkaistaan kommentointia varten keskeneräisinä, kun työ on käynnissä. Tässä kohtaa pyydämme kommentteja ensisijaisesti vaatimusten sisältöön, eikä muotoseikkojen kuten tunnisteiden yms. pohtimiseen kannata tässä vaiheessa käyttää aikaa. Käyttötapauskaavio (Kaavio 1. Hyvinvointitietojen hakeminen Kanta-palveluista) on mukana siksi, että olisi helpompi hahmottaa, miten tietojen haku teknisesti tapahtuu.

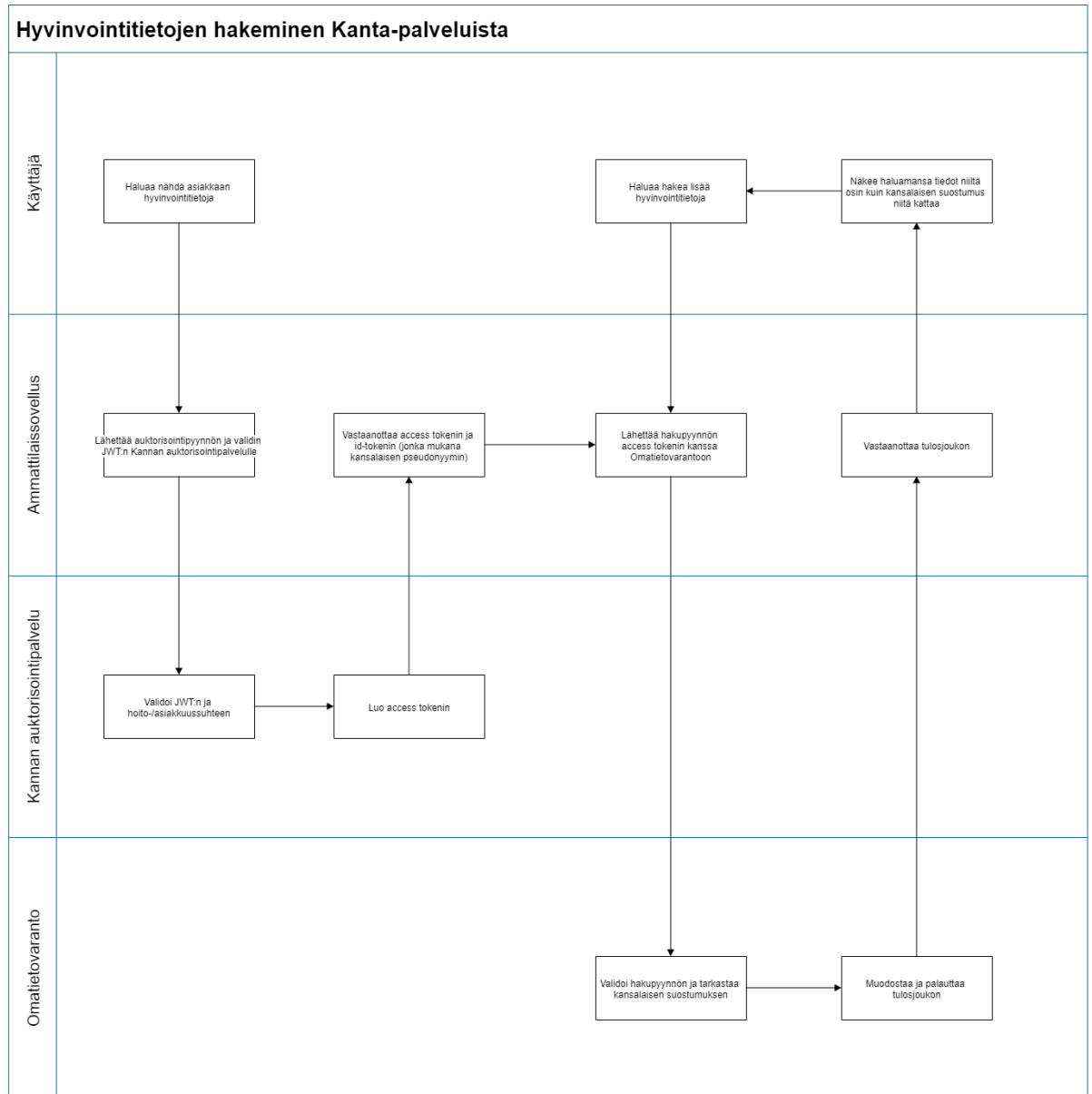
Ammattilaissovelluksia koskevat vaatimukset on ajateltu jakaa seuraaviin aiheisiin: yleiset linjaukset, auktorisointi, hyvinvointitietojen hakeminen, lokivaatimukset ja suositukset. Ammattilaissovelluksen tulee lisäksi täyttää sille asetetut sertifiointikriteerit, joita ei ole vielä julkaistu.

Lokivaatimusten osalta noudatetaan kansallista lokivaatimusmäärittelyä, vaikka se ei suoraan kata hyvinvointitietojen käsittelyä. Omatietovarannon toiminnallisissa määrittelyissä tarkennetaan kansallista määrittelyä tarpeen mukaan ja kerrotaan, jos jotain kansallista vaatimusta ei hyvinvointitietojen kontekstissa tarvitse noudattaa. [Tutustu kansalliseen lokivaatimusmäärittelyyn Julkarissa.](#)

Voit toimittaa kommenttisi sähköpostilla osoitteeseen kantakehitys@kanta.fi. Laitathan aiheeksi "Hyvinvointitiedot sote-ammattilaisille -kommentit" ja kirjoita jokaisen kommentin yhteyteen vaatimuksen sen vaatimuksen tunniste (esim. "Vaatimus HHV1"), jota haluat kommentoida. Toimita kommenttisi viimeistään 1.10.2023.

Määrittelyjen työ jatkuu kommenttien käsittelyn jälkeen ja niitä voidaan laittaa tarvittaessa uudelleen kommentoitavaksi keskeneräisinä. Kommentointi on mahdollista myös ns. virallisella kommenttikierroksella ennen määrittelyjen viimeistelyä ja julkaisua.

Kaavio 1: Hyvinvointitietojen hakeminen Kanta-palveluista

Omatietovaranto

13.9.2023

Kommentoitavat yleiset linjaukset

Linjaus 1 Ennen hyvinvointitietojen hakemista sote-palvelunantajan lukuun toimivan käyttäjän tulee tunnistautua luotettavasti ja kirjautua järjestelmään. Tunnistamisessa tulee käyttää Väestörekisterikeskuksen myöntämää sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön tarkoitettua toimikorttia. Tarkemmat tiedot DVV:n www-sivulta.

Käyttäjä voi olla myös tunnistautunut APTJ:än ja siirtyä siitä hyvinvointitietoja hakevaan ammattilaissovellukseen esimerkiksi Smart App Launchin kertakirjautumisella tai kontekstin hallinnan avulla. Tarvittavien tietojen on siirryttävä eri järjestelmien välillä.

Lisätietoja Smart App Launchista löytyy [HL7 Finlandin Smart App Launchin implementointioppaasta](#).

Lisätietoja kontekstin hallinnasta: [HL7 Finlandin minimikontekstinhallinnan määrittely](#).

Linjaus 2 Järjestelmän tulee tukea sitä, että sote-palvelunantaja määrittelee käyttövaltuudet ja pääsyn hyvinvointitietoihin työntekijän työtehtävien mukaisesti.

Linjaus 3 Kansalaisen antamaa suostumusta ei voida ohittaa hätätilanteessa.

Linjaus 4 Sote-ammattilainen ei voi tehdä muutoksia Omatietovarannossa olevaan hyvinvointitietoon.

Kommentoitavat auktorisointiin liittyvät vaatimukset

Vaatus HHV1 Käyttäjän aktivoima haku vaatii vahvan tunnistautumisen ja käyttöoikeuksien tarkistamisen joko ammattilaissovelluksessa tai siinä järjestelmässä, josta käyttäjä on siirtynyt ammattilaissovellukseen.

Lue lisää vahvasta tunnistautumisesta ja käyttöoikeuksista: [Määräys 5/2051 - Liite 4: Järjestelmälomake \(v.23\) \(xls, 616 kt\)](#)

Omatietovaranto

13.9.2023

Vaatus HHV2

Haun toteuttamiseksi sen järjestelmän, josta käyttäjä on siirtynyt ammattilaissovellukseen, tai erillisen ammattilaissovelluksen tulee tarkistaa asiallinen yhteys käyttäjän ja potilaan/asiakkaan välillä. Asiallinen yhteys (hoitosuhde/asiayhteys) todennetaan viittaamalla Potilastiedon arkistoon tallennettuun voimassaolevaan palvelutapahtumaan tai Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tallennettuun sosiaalihuollon asiakkuuteen.

Vaatus HHV3

Hyvinvointitietojen hakemisessa erityisellä syyllä noudatetaan samoja vaatimuksia kuin Potilastiedon arkistossa ja soveltaen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston vaatimuksia.

Käyttäjän tulee antaa erityinen syy tilanteessa, jossa ammattilaissovellus tai asiakas- tai potilastietojärjestelmä ei pysty automaattisesti todentamaan hoitosuhteen tai asiayhteyden voimassaoloa, kun käyttäjä hakee hyvinvointitietoja Kanta-palveluista. Käyttäjä antaa erityisen syyn, kuten asiakas- ja potilastietojärjestelmissä. Erityinen syy selitteineen välitetään haun mukana Kanta-palveluihin.

Sosiaalihuollossa hyvinvointitietojen hakeminen erityistä syytä käyttämällä ei ole mahdollista tilanteessa jossa asiakkaalla ei ole voimassaolevaa sosiaalihuollon asiakkuutta.

Lue [Potilastiedon arkiston vaatimus KHV5](#)

Lue [Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston kappale 11.4.2 Asiakastietojen luovuttaminen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta](#)

Vaatus HHV4

Jos palvelutapahtumaa tai asiakkuutta ei löydy, ammattilaissovellus ei toteuta hakua, vaan näyttää käyttäjälle ilmoituksen keskeytymisestä ja jatko-ohjeen.

Vaatus HHV5

Ammattilaissovelluksen tulee toimittaa auktorisointipyyntö Kanta-määrittelyn mukainen JWT. Huom. määrittelyä ei ole vielä saatavissa.

Vaatus HHV6

Ammattilaissovelluksen tulee noudattaa voimassaolevaa Kanta-auktorisointioppaan versiota. Huom. ajantasaista opasta ei ole vielä saatavissa.

Omatietovaranto

13.9.2023

Kommentoitavat hyvinvointitietojen hakemiseen liittyvät vaatimukset

Vaatus HHV7 Asiakkaan tietoja haettaessa pakollinen hakuehto on pseudonyymi. Ammattilaissovellus saa pseudonyymillä tietoonsa token-pyyntöön vastauksen mukana.

Vaatus HHV8 Ammattilaissovellus voi hakea yksittäisellä sanomalla vain yhden henkilön hyvinvointitietoja.

Vaatus HHV9 Hyvinvointitietojen hakemisessa on mahdollista käyttää mm. seuraavia hakutekijöitä:

- Tietojen kategoria (esim. vital signs, nutrition)
- Tietosisältö (esim. verenpaine, askelmäärä)
- Hyvinvointitiedon aikaleimat
- Tiedon tuottanut sovellus

Kaikki hyvinvointitietojen hakemisessa käytettävissä olevat hakuparametrit löytyvät Capability statement -kuvauksesta. Kuvaus löytyy Finnish PHR R4 Simplifier -projektista.

Omatietovarannosta löytyvä tietosisältö on kuvattu Simplifierissa.

Vaatus HHV10 Omatietovaranto palauttaa hakutuloksen sivutettuna. Koko hakutuloksen saamiseksi ammattilaissovelluksen tulee kyetä tekemään jatkohakuja kunnes koko tulosjoukko on palautunut.

Vaatus HHV11 Ammattilaissovelluksen tulee ilmoittaa käyttäjälle virhetilanteista. Lisätietoa varten virhevastauksessa on mukana FHIR-virhekoodi, jota ammattilaissovellus voi tarvittaessa tulkita.

Vaatus HHV12 Ammattilaissovellus ei saa säilyttää paikallisia kopioita hyvinvointitiedoista.

Omatietovaranto

13.9.2023

Vaatus HHV13

Jos ammattilaissovellus mahdollistaa hyvinvointitiedon kopioimisen osaksi asiakas- tai potilastietomerkintää, tulee ammattilaissovelluksesta kopioidun tiedon lähde säilyä, jotta se on erotettavissa muista merkinnöistä.

Kommentoitavat lokivaatimukset

Asiakastietolain (703/2023) mukaan käyttölokirekisteriin on tallennettava tieto käytetyistä asiakas- ja hyvinvointitiedoista, siitä palvelunantajasta, jonka asiakastietoja käytetään, asiakas- ja hyvinvointitietojen käyttäjän nimestä ja yksilöivästä tunnisteesta, tietojen käyttötarkoituksesta ja käyttöajankohdasta sekä muista käytönvalvontaa ja seurantaa varten tarvittavista tiedoista. Omatietovarantoon liittyneiden ammattilaissovellusten käyttölokivaatimukset noudattavat Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen kansallisten vaatimusmäärittelyjen vaatimuksia. Järjestelmän tulee lisäksi noudattaa joitain täydentäviä vaatimuksia, jotka on kuvattu tässä luvussa.

Lue lisää kansallisesta lokimäärittelystä: [Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan kansalliset vaatimusmäärittelyt](#)

Vaatus HHLV1

Ammattilaissovelluksen tulee noudattaa lokimerkinnöissään Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan kansallisia vaatimuksia huomioiden tämän määrittelyn sisältämät tarkennukset.

[Lue lisää kansallisesta lokitietojen vaatimusmäärittelystä](#)

Vaatus HHLV2

Täydentää kansallisen lokimäärittelyn taulukon 3.1 "Kaikkien käyttölokietoa tuottavien järjestelmien käyttölokimerkinnän vähimmäisvaatimukset" kohtaa LKT6.9: Käsittelyn tiedon tunniste on hyvinvointitiedon ID.

Vaatus HHLV3

Tarkentaa kansallisen lokimäärittelyn taulukon "Kaikkien käyttölokietoa tuottavien järjestelmien käyttölokimerkinnän vähimmäisvaatimukset" kohtaa LKT4.1:

Henkilötunnus on pakollinen hyvinvointitietojen hakemisessa.

Omatietovaranto

13.9.2023

Kommentoitavat suositukset

Suositus HHS1	Ammattilaissovelluksen tulee tukea mahdollisuutta kopioida hyvinvointitieto osaksi asiakas- ja potilastiedon merkintöjä. Esim. kopiointitoiminto tai mahdollisuus leikata ja liittää tietoja.
Suositus HHS2	Kun hyvinvointitietoja kopioidaan ja liitetään osaksi potilas- tai asiakastietoa, siitä kirjataan lokimerkintä, jos mahdollista.
Suositus HHS3	Kopioitaessa potilastietojärjestelmään tiedon rakenteisuus säilytettävä, jos mahdollista.
Suositus HHS4	Kopioidun tiedon yhteydessä olisi hyvä säilyttää alkuperäisen hyvinvointitiedon tunniste, jos mahdollista.